

Krepitev kompetenc strokovnih delavcev na področju vodenja inovativnega vzgojno-izobraževalnega zavoda v obdobju od 2018 do 2022

Srečanje vodilnih in vodstvenih delavcev, ki delajo na področju vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami
31. 3. 2022

Zavod Republike Slovenije za šolstvo
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOSTI IN ŠPORT
EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad
Kvaliteta v vsaki priložnosti

KAKO OMILITI POSLEDICE PREVENTIVNIH COVID UKREPOV V ŠOLI?

Cvetka Bizjak

OPREDELITEV POJMA „UM“
(Siegel, 2012)

Um (mind) je proces, ki usmerja pretok energije in informacij v našem telesu in v odnosih z okoljem.

Je proces, ki se nenehno spreminja ter samoorganizira in podpira naše psihične aktivnosti kot npr. čustva, razmišljanje in spominjanje.

REKA INTEGRIRANOSTI NAŠEGA UMA (D. J. Siegel, 2012)

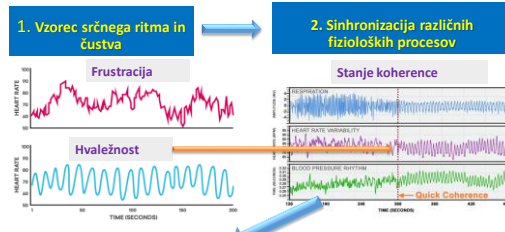
Kadar je sistem (um) integriran, je prilagodljiv in deluje harmonično.

VPLIV HVALEŽNOSTI, SOČUTJA NA POČUTJE (<https://www.heartmath.com/science/>)

1. Vzorec srčnega ritma in čustva

2. Sinhronizacija različnih fizioloških procesov

3. Povečana sinhronizacija med delovanjem srca in možganov – optimalno delovanje uma

Frustracija
Hvaležnost
Stanje koherence
Dalek Coherence

KAKO SKRBE TI ZA INTEGRACIJO NAŠEGA UMA (D. J. Siegel, 2012)

spanje
čas za osredotočenost
fizična aktivnost
skrb zase, čas za „biti sam s seboj“
počitek
igra, zabava
druženje

KAKO PREVENTIVNI COVID UKREPI OVIRAJO INTEGRIRANOST UMA

- Okužba – neznana nevarnost proti kateri se nismo znali zaščititi → **tesnoba**
- Prekinitev življenjske rutine, ki daje občutek varnosti
- Omejevanje fizičnih aktivnosti
- Omejevanje druženja

RAVNANJE Z NEPRIJETNIMI ČUSTVI

1	Dovolite si, da jih čutite.	Ozavestite svoje doživljanje in začutite, kje v telesu se izražajo.
2	Prepoznajte jih in jih označite.	Da bi ostali v stiku z njimi, si recite: „To je jeza“ „To je žalost.“
3	Sprejmite jih.	Ne zanikajte jih. Priznajte si in sprejmite dejstvo, da so tukaj.
4	Ozavestite, da ta čustva ne bodo trajala večno.	Čprav imate občutek, da je to doživljanje nevzdržno, vedite, da bo minilo.
5	Opazujte jih in jih raziskujte.	Vprašajte se: „Kaj je sprožilo ta čustva? Zakaj se tako počutim?“
6	Opustite potrebo, da bi jih nadzorovali.	Bodite odprti do dogajanja v vašem umu in do vseh posledic, ki pridejo.

Razvoj strategij za obvladovanje stresa

(M. Vidmar, 2019)

Ko smo pod stresom, se ti znaša tudi v neopredeljenih občutkih v našem telesu. Lahko se pojavijo naslednji znaki:

- pospešeno bičje srca,
- pospešeno in pilavno dihanje,
- tresenje glasu, rok,
- občutek sitosti ali tresenja v nogah,
- napetost v mišicah,
- glavobol,
- težave s trehanju, prebavne težave,
- težave s požiranjem (kot bi imel omake v grlu),
- suha usta,
- povečano potenje, potne roke,
- vrtoglavica,
- otrplost.

Z nekdo hervo čustvi, kje v telesu občutno občut napetost oz. stres.

POIMENOVANJE ČUSTEV (Burdick, 2019)

Pogovor o čustvih:

- Kako se počuti otrok na posamezni sliki?
- Kdaj so se tako počutili otroci? Kdaj se je tako počutil nekdo drug? (npr. Ali ste bili tudi vi kdaj žalostni in zakaj?)
- Tudi učiteljica pove, kdaj in zakaj je bila žalostna.
- Prosite otroke, naj naredijo vesel, žalosten... obraz. Svoji obraz naj opazujejo v ogledalu.
- Tudi učiteljica se pretvarja da je vesela, žalostna... Otroci naj ugotovljajo, katero čustvo kaže.
- Otroci naj narišejo obraz, ki izraža posamezno čustvo.

Čustva so prehodno stanje našega uma*
(Siegel, Bryson, 2011)

Jaz nisem moja trenutna čustva.

me je tvoja

Učenc: Smejati se mi je bilo, ker nisem odgovoril pravilno!

U: In to te je razje **Biti s čustvi - ubeseditev**

Uč: Ja... Drugič bolj raje tino. Bojje, kot pa da se osramotim.

U: Torej te je bilo sram, ker nisi odgovoril pravilno...in potem se ti je še Miha smejal. To je bilo pa res

Uč: Ja. **Sočutje**

Ozaveščanje načina razmišljanja o sebi

Uč: ...ne vem... verjetno, da to ni nič hudega, če se potem naučiš.

Učenje o čustvih: Neprijetna čustva so lahko koristna, če jih pravilno razumeš in uravnavaš.

Kako se počutiš zdaj?

Čustva-prehodno stanje uma

, kar pridi. Pogovorila se bova in bo hitreje

Učenje uravnavanja neprijetnih čustev

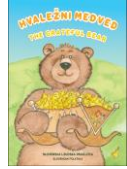
KAJ JE SOČUTJE DO SEBE (Neff, 2003)

Sočutje pomeni:

1. da si do sebe nežen, prijazen in razumevajoč;
2. da sprejemaš svojo nepopolnost;
3. da razumeš, da vsaka tvoja napaka pomeni izhodišče za učenje in osebnostno rast.

SRČNOST – vaja za srčno koherenco (Vir: Burdick, 2019)

- Udobno se namestite.
- Zaprite oči, nekajkrat globoko vdihnite skozi nos in pri tem štejte do štiri, izdihnite pa skozi usta, kot bi napihovali balon, in med tem štejte do osem.
- Svojo pozornost usmerite na področje, kjer je srce.
- Predstavljajte si, da počasi dihate s srcem – čez nekaj časa naredite premor.
- Spomnite se občutka, ko ste bili hvaležni, ali pa ste imeli koga radi, ali ste bili skrbni. Občutek naj traja.
- Občutek hvaležnosti pošljite sebi in drugim.
- Ko vam misli odtavajo, misel opustite in spet počasi usmerite pozornost na območje, kjer je srce.

SREČA (Piliž, 2019)

Positivna psihologija jo opredeljuje kot večščino.

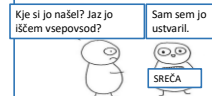
Z zavestnim vključevanjem posameznih elementov v svoje življenje povečamo raven sreče, ki jo doživljamo.

PRIMERI UČINKOVITIH STRATEGIJ:

- izražanje hvaležnosti
- izvajanje prijaznih dejanj
- učenje odpuščanja drugim
- uživanje v življenjskih radostih

AKTIVNOSTI ZA UČENCE

- Ozaveščanje čustva sreče
- Skriti prijatelj
- Vizualizacija hvaležnosti – vodena vizualizacija
- Spremljanje hvaležnosti: „Vsak dan, preden greš spat, se spomni današnjega dneva in trenutkov, ko si doživljal prijetna čustva (veselje, ponos, zadovoljstvo, navdušenje ...).“
- Kozarec hvaležnosti: „Vsak dan, preden odideš iz šole, v kozarec vrzi listek, na katerega si zapisal, za kaj si ta dan hvaležen.“